

สรุป อภิปราย และขอเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง โครงการเสนอเพื่อจัดกิจกรรมเสริมทักษะภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกรุงเทพมหานคร สรุปผลได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมเสริมทักษะภาษาไทย ความคิดเห็น และขอเสนอแนะของผู้บริหาร ครูภาษาไทย และนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเสนอโครงการจัดกิจกรรมเสริมทักษะภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกรุงเทพมหานคร

ตัวอย่างประชากร

คือผู้บริหารจำนวน 44 คน ครูที่สอนภาษาไทยจำนวน 116 คน และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 390 คน จากโรงเรียนรัฐบาลในกรุงเทพมหานคร 20 แห่ง

วิธีดำเนินการวิจัย

สร้างแบบสอบถาม 3 ชุด สำหรับผู้บริหาร อาจารย์ และนักเรียน เพื่อถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้บริหาร อาจารย์ และนักเรียน และรายละเอียดเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมทักษะภาษาไทย แลวนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คนตรวจแก้ไขและให้ขอเสนอแนะ นำมาปรับปรุงอีกครั้ง กอนนำไปทดลองใช้กับโรงเรียนวัดสังเวช ซึ่งเป็นผู้บริหารจำนวน 5 คน อาจารย์ 10 คน และนักเรียนจำนวน 20 คน จากนั้นจึงนำผลที่ได้มาแก้ไขให้สมบูรณ์ แล้วส่งแบบสอบถามไปยังผู้บริหาร 60 ชุด ใ้กรับคืน 44 ชุด อาจารย์ 120 ชุด ใ้กรับคืน 116 ชุด และนักเรียน 400 ชุด

ได้รับคืนทั้งหมด และคัดเลือกไว้เพียง 390 ชุด คอกจากนั้นผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่า ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอในรูปตารางและบรรยายประกอบ

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยจากคำตอบของผู้บริหาร อาจารย์ และนักเรียนสรุปได้ดังนี้

1. สภาพการจกกิจกรรมเสริมทักษะภาษาไทย แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1.1 กิจกรรมในชั้นเรียน

1.2 กิจกรรมนอกชั้นเรียน

1.1 กิจกรรมในชั้นเรียน

ก. การใช้ภาษา

1. กิจกรรมการฟังที่ผู้บริหาร อาจารย์ และนักเรียนเห็นว่า จกในระดับมากคือ การฟังครูหรือเพื่อนเล่าเรื่อง และการฟังรายงานของเพื่อนหรือกลุ่มกิจกรรม ที่ผู้บริหารและอาจารย์ตอบตรงกันคือ การฟังการอ่านร้อยแก้ว ร้อยกรอง หรือทำนองเสนาะ สำหรับกิจกรรมที่ผู้บริหาร อาจารย์ และนักเรียนตอบตรงกันว่าจกในระดับน้อยคือ การฟังโอวาท คำปราศรัย หรือพระธรรมเทศนา

2. กิจกรรมการพูดที่ผู้บริหาร อาจารย์ และนักเรียนเห็นว่า จกในระดับมากคือ การพูดหน้าชั้น เช่น แนะนำตัว เล่าเรื่อง เป็นต้น กิจกรรมที่ผู้บริหาร อาจารย์ และนักเรียนตอบตรงกันว่าจกในระดับน้อยคือ การสมมติเหตุการณ์ขึ้นมา แล้วชี้แจง หรืออธิบายเหตุผลนั้น การฝึกเป็นโฆษกหรือพิธีกร การจัดกลุ่มบรรยาย หรือโต้วาที และ วิจารณ์ข่าว บทความ

3. กิจกรรมการอ่านที่ผู้บริหาร อาจารย์ และนักเรียน เห็นว่าจกในระดับมากคือ การอ่านแล้วตอบคำถามจากตอนที่อ่าน และการฝึกอ่านเป็นใจด้วย ใจความสำคัญ ส่วนกิจกรรมที่ผู้บริหาร อาจารย์ และนักเรียนเห็นว่าจกในระดับน้อยคือ การ การอ่านแล้ววาดภาพจากจินตนาการ

4. กิจกรรมการเขียนที่ผู้บริหาร อาจารย์และนักเรียนเห็นว่า
 จักในระดับมากคือ การขอความจากเรื่องราวที่ฟังหรืออ่านมา ส่วนกิจกรรมที่ผู้บริหาร อาจารย์
 และนักเรียนเห็นว่าจักในระดับน้อยคือ การฟังเพลงหรือดูภาพ แล้วแต่งคำประพันธ์แสดงจินตนาการ
 และการเขียนบันทึกสั้น ๆ เช่น บันทึกการประชุม การนัดหมาย เป็นต้น

ข. หลักภาษา

กิจกรรมที่จักในระดับมาก ผู้บริหารและอาจารย์ทอตรงกันว่า
 การฝึกอ่านหรือเขียนคำยากหรือคำที่มีกอนหรือเขียนผิดเสมอ การรวบรวมศัพท์หมวดต่าง ๆ เช่น
 กวางอาทิตย์ ผูหึง เป็นต้น การฝึกแต่งคำประพันธ์ต่าง ๆ ส่วนกิจกรรมที่ผู้บริหาร อาจารย์ และ
 นักเรียนทอตรงกันว่าจักในระดับน้อยคือ การนำบทหรือกรองจากแบบเรียนหรือคำประพันธ์ที่แต่ง
 เองมาใส่ทำนองเพลงต่าง ๆ การรวบรวมภาษาถิ่นและเปรียบเทียบภาษาภาคกลาง การ
 ร้องเพลงประกอบบทเรียน การทอคำให้คล้องจองกัน เช่น ไปเที่ยว เลี้ยวซ้าย สายหน้า . . .
 การวาดภาพประกอบคำพังเพยและสุภาษิต การทำท่าทางเกี่ยวกับคำพังเพยและสุภาษิต และ
 การทายปัญหาเกี่ยวกับหลักภาษาไทย

ค. วรรณคดี

กิจกรรมที่ผู้บริหาร อาจารย์และนักเรียนเห็นว่าจักในระดับมากคือ
 การถอดคำประพันธ์จากวรรณคดี และการทำรายงานค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม ส่วนกิจกรรมที่
 ผู้บริหาร อาจารย์และนักเรียนเห็นว่าจักในระดับน้อยคือ การแต่งจินตลีลาประกอบบทเรียน การ
 สมมติเป็นตัวละครที่มีปัญหาและเสนอวิธีแก้ไข การแต่งนิबंधเรื่องตลกจากตอนที่เรียน การวาดภาพ
 จากจินตนาการ การแสดงละคร การจัดทำสมุดภาพ การโต้วาที การรวบรวมเทพนิยายจาก
 วรรณคดี และการจัดฉายภาพยนตร์ประกอบคำบรรยาย

ง. การใช้ภาษา

1. กิจกรรมการฟังที่จักในระดับมาก ผู้บริหารทอว่าการฟัง
 อภิปราย ปรากฏา โต้วาทีหรือตลกอลอนสค นักเรียนทอว่าการฟังเพลงหรือดนตรีจากภาพยนตร์
 โทรทัศน์ หรือวิทยุ ส่วนกิจกรรมที่ผู้บริหาร อาจารย์ และนักเรียนเห็นว่าจักในระดับน้อย คือ
 การฟังโอวาท คำปราศรัย หรือพระธรรมเทศนา การฟังวิทยากรบรรยายหรืออภิปราย
 และการฟังรายการตอบปัญหาภาษาไทย

2. กิจกรรมการพูดที่ผู้บริหาร เห็นว่าจัดในระดับมากคือ การจัด

กิจกรรมเพื่อแก่นักเรียนที่มีปัญหาในการพูด และการจัดอภิปรายหรือโต้วาทีระหว่างชั้นหรือโรงเรียน ส่วนกิจกรรมที่ผู้บริหาร อาจารย์และนักเรียนตอบตรงกันว่าจัดในระดับน้อยคือ การแสดงละครวิทยุ หรือละครบนเวที การสัมภาษณ์บุคคลต่างๆ การประกวดสุนทรพจน์ และการพูดในที่ประชุมหรือที่สาธารณะ เช่น บรรยาย เล่าประสบการณ์ต่างๆ เป็นต้น

3. กิจกรรมการอ่านที่ผู้บริหาร อาจารย์และนักเรียน เห็นว่าจัด

ในระดับมากคือ การอ่านและค้นคว้าหาความรู้จากห้องสมุด ส่วนกิจกรรมที่ผู้บริหาร อาจารย์และนักเรียน เห็นว่าจัดในระดับน้อยคือ การอ่านข่าวทางเครื่องกระจายเสียงของโรงเรียน การจัดบริการแลกเปลี่ยนหนังสือกันอ่าน การวาทกาจากตอนที่อ่าน การประกวดตั้งชื่อเรื่องที่อ่าน การจัดนิทรรศการหนังสือที่นำอ่านหรือหนังสือใหม่ การจัดรายการคุยหรืออภิปรายเรื่องจากหนังสือ การสอนซ่อมเสริม การอ่านในใจ การแข่งวิ่งประลองความเร็วในการอ่านและจับใจความได้ถูกต้อง และการจัดกิจกรรมอ่านแล้วเล่าเรื่อง

4. กิจกรรมการเขียนที่จัดในระดับมากที่สุดที่ผู้บริหารและอาจารย์

ตอบตรงกันคือ การประกวดการแต่งบทร้อยแก้วหรือร้อยกรอง การประกวดการเขียนคำขวัญ โฆษณา หรือจดหมาย และการจัดแสดงผลงานที่ชนะการเขียนในโอกาสต่างๆ ส่วนกิจกรรมที่ผู้บริหาร อาจารย์และนักเรียน เห็นว่าจัดในระดับน้อยคือ การเชิญวิทยากรมาแนะนำการเขียนเรื่องสั้น การแต่งบทเพลงหรือบทละคร และการจัดทำหนังสือของโรงเรียน

ข. หัดักภาษา

กิจกรรมที่ผู้บริหาร เห็นว่าจัดในระดับมากที่สุดคือ การพิมพ์เอกสารเกี่ยวกับหัดักภาษาไทยแก่นักเรียน อาจารย์เห็นว่ากิจกรรมหัดักภาษาที่จัดในระดับมากที่สุดคือ การแข่งขันสะกดคำยากหรือคำที่มักเขียนผิด และการแข่งขันตอบโต้วาทีทั้ง เพຍและสุภาษิต ส่วนกิจกรรมที่ผู้บริหาร อาจารย์และนักเรียน เห็นว่าจัดในระดับน้อยคือ การแสดงละครประกอบการเรียนราชาศัพท์ การประกวดการผลิตเกมสนุกเกี่ยวกับหัดักภาษา การเชิญวิทยากรมาอภิปรายเรื่องน่ารู้ การพานักเรียนไปตอบปัญหาทางวิทยุหรือโทรทัศน์ การเสนอเรื่องน่ารู้เกี่ยวกับหัดักภาษาในหนังสือโรงเรียน การจัดรายการโต้กลอนสอหรือสัควา การแข่งขันตอบปัญหาระหว่างชั้นหรือโรงเรียน และการจัดนิทรรศการแสดงผลงานที่มัก เรียน เที่ยนและผลิต

ค. วรณคดี

กิจกรรมที่ผู้บริหาร อาจารย์และนักเรียนเห็นว่าจัดในระดั้มากที่สุด คือการจัดงานทางวรรณคดีหรือประเพณีไทย ส่วนกิจกรรมที่ผู้บริหาร อาจารย์และนักเรียนเห็นว่าจัดในระดั้มากน้อยคือ การจัดสวนไม้ดอกหรือสวนนกในวรรณคดี การสาธิตการปรุงอาหารและขนมในวรรณคดี การเปิดเพลงไทยในวรรณคดี การหาปริศนาตัวละคร การจัดรายการแสดงละครละเล่น เพลงพื้นบ้าน การพานักเรียนไปชมการแสดงละคร โขน หนังใหญ่ การเชิญวิทยากรมาบรรยาย การพานักเรียนไปชมนิทรรศการทางวรรณคดีนอกโรงเรียน การจัดเวาภาพแพกเกจหรือภาพนิ่ง และการแสดงละครจากวรรณคดี

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยปรากฏว่า ทุกโรงเรียนมีการจัดกิจกรรมเสริมทักษะภาษาไทย ส่วนรายละเอียดต่างมีดังนี้

1. สถานการณ์การจัดกิจกรรมเสริมทักษะภาษาไทย

1.1 กิจกรรมในชั้นเรียน

ก. การใช้ภาษา

1. กิจกรรมการฟังที่จัดในระดั้มากคือ การฟังครูหรือเพื่อนเล่าเรื่อง การฟังรายงานของเพื่อนหรือกลุ่ม และการฟังการอ่านร้อยแก้ว ร้อยกรองหรือทำนองเสนาะ ผลการวิจัยนี้ตรงกับ จิตต์นิภา ภักดิ์ชุมพล (2516 : 54-55) ที่พบว่า กิจกรรมที่นิยมจัดคือ การฟังรายงาน อาจพิจารณาได้ว่ามีเหตุผลดังนี้

1.1.1. วิชาภาษาไทยภาคบังคับ ในระดั้มัธยมศึกษาคอนปลายตามหลักสูตรไทยใช้เวลาเพียง 2 คาบต่อสัปดาห์เท่านั้น ครูผู้สอนจึงจำเป็นต้องเลือกแนวการสอนและกิจกรรมที่ใช้เวลาน้อยที่สุด เพื่อให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ที่สุดถึงวัตถุประสงค์ที่ครูได้วางไว้ ซึ่งกิจกรรมการฟังดังกล่าวนี้จะประหยัดเวลาในการเรียนการสอนได้ดีกว่าวิธีการอื่น ทั้งนี้เนื่องจากว่าหากครูฟังขึ้นก็วิธีสอนตามแนวเกมมีต้นมีความเคยชินและถนัดอยู่ โดยไม่ได้คำนึงถึงปัญหาเรื่องเวลาที่มีจำกัดแล้ว ย่อมเกิดผลเสียอย่างแน่นอนต่อทั้งนักเรียน และมีผลให้ครูเองต้องเร่งรีบสอนในช่วงตอนท้ายหรือในภายหลัง

1.2 สภาพห้องเรียนของโรงเรียนในกรุงเทพมหานครส่วนมากก็มีจำนวนนักเรียนมากเกินไป จนเกิดลักษณะที่ค่อนข้างจะแออัด ถ้าหากจัดกิจกรรมจะมีปัญหามากมาย เช่น นักเรียนส่งเสียงดังรบกวนห้องข้างเคียง สถานที่ซึ่งค่อนข้างคับแคบอยู่แล้วจะทำให้เล็ดรูดว้ายสับสน บรรยากาศไม่อำนวยเพราะค่อนข้างร้อนอบอ้าว เป็นต้น ครูจำเป็นต้องเลือกจัดกิจกรรมที่จัดขึ้นในบริเวณซึ่งมีเนื้อที่จำกัดได้ การให้นักเรียนฟังครู เพื่อน ๆ และเครื่องบันทึกเสียงจึงเหมาะสมกับสภาพห้องเรียนในกรุงเทพมหานคร โดยทั่วไปโดยเหตุนี้

1.3 นักเรียนและครูส่วนใหญ่คุ้นเคยกับกิจกรรมเหล่านี้ อยู่แล้ว โดยเฉพาะครูที่มีความรู้และประสบการณ์มาก ยกเว้นนักเรียนที่ออกมาเล่าเรื่องหรือรายงานก็อาจต้องท่องจำหรือเตรียมตนฉบับเพื่อช่วยไม่ให้เกิดความผิดพลาดสับสนขึ้นมา นอกจากนี้กิจกรรมดังกล่าวยังใช้อุปกรณ์น้อย การใช้สื่อการสอนบางอย่างทำให้เกิดความยุ่งยากยิ่งกว่าเดิม ครูจึงเลือกจัดกิจกรรมที่ตัวเองเคยชินดังกล่าว

2. กิจกรรมการพูดที่จัดในระดับมากคือ การพูดหน้าชั้น เช่น แนะนำตัว เล่าเรื่อง เป็นต้น การพูดเป็นการสื่อสารที่นักเรียนต้องใช้มาก เพราะในชีวิตประจำวันจะต้องมีการรับสารและส่งสารอยู่ตลอดเวลา วิธีนี้ครูจะเห็นทักษะการพูดของนักเรียนได้อย่างชัดเจน เพราะมีโอกาสได้พบข้อบกพร่องในการใช้ภาษาโดยตรง เช่น การออกเสียง ควบกล้ำ ร ล การเลือกเพ้นคำมาใช้ เป็นต้น เมื่อครูพบว่าข้อบกพร่องก็สามารถช่วยแก้ไขให้ถูกต้องเหมาะสมต่อไป นอกจากนั้น ครูมีโอกาสได้ฝึกฝนทักษะการพูดของนักเรียนให้มีความชำนาญขึ้นในด้านการใช้น้ำเสียง บุคลิกภาพ การแสดงท่าทางประกอบให้เข้ากับเรื่องราวที่ออกมาพูด ตลอดจนวิธีการพูดที่เหมาะสมแก่สถานที่และชุมชน นอกจากนี้การพูดเป็นวิธีแสดงความคิดเห็นในแง่มุมต่าง ๆ กันที่ช่วยให้นักเรียนเห็นคุณค่าของความคิดของผู้อื่นในเรื่องต่าง ๆ อีกด้วย จึงเป็นกิจกรรมที่นิยมจัดกันโดยทั่วไป ผลการวิจัยนี้ตรงกับการวิจัยของ จิตต์นิภา ภักดีชุมพล (2516 : 54-55)

3. กิจกรรมอ่านที่จัดในระดับมากคือ การอ่านแล้วตอบปัญหา จากตอนที่อ่าน การฝึกอ่านในใจแล้วจับใจความสำคัญ การอ่านออกเสียงทั้งร้อยแก้ว ร้อยกรอง และทำนองเสนาะ และการอ่านแล้วเลือกตอนที่น่าสนใจ อาจพิจารณาไวยากรณ์กิจกรรมต่าง ๆ ที่นิยมจัดกันนั้นมีเหตุผลดังต่อไปนี้

3.1 การอ่านเป็นกิจกรรมที่สำคัญมาก ทำให้เข้าใจเรื่องราวและได้รับความรู้ใหม่ ๆ การอ่านแล้วให้ตอบปัญหา และการอ่านแล้วให้จับใจความสำคัญ จึงเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนเป็นผู้มีความรอบรู้และเห็นประโยชน์ของการอ่านด้วยตัวเองว่าสามารถใช้เป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้แขนงอื่น ๆ ได้เป็นอย่างดี ส่วนการตอบปัญหาของนักเรียนช่วยทำให้ครูทราบว่าการอ่านเข้าใจเรื่องที่ทำมาน้อยเพียงใด เพื่อจะได้อธิบายเพิ่มเติมอีกจนเป็นที่เข้าใจทั่วกัน

3.2 การอ่านออกเสียงทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง เป็นกิจกรรมที่ครูอาจจัดเพื่อฝึกฝนทักษะการอ่าน ทำให้นักเรียนอ่านออกเสียงได้ถูกต้องชัดเจนนและอ่านได้อย่างคล่องแคล่วขึ้น ส่วนการอ่านทำนองเสนาะ อาจช่วยเปลี่ยนบรรยากาศในชั้นเรียนให้มีชีวิตชีวาดีขึ้น เพราะนักเรียนจะมีความรู้สึกซาบซึ้งในความไพเราะของบทประพันธ์และได้รับอรรถรสของเนื้อความอย่างเพลิดเพลินไปในขณะเดียวกัน ซึ่งตรงกับทฤษฎีของจิตต์นีกาภักดิ์ชุมพล (2516 : 54-55) ที่พบว่า เป็นกิจกรรมที่จัดอยู่ในระดับมาก

3.3 นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นวัยที่พัฒนาการมากขึ้นทั้งทางกายและจิตใจ จึงอ่านได้คิดขึ้นกว่าระดับก่อน ๆ ที่ผ่านมา คือ สามารถอ่านเอาเรื่องได้เข้าใจดีขึ้นและมีความรู้จากการอ่านเพื่อตีความได้กว้างขวางขึ้นกว่าแต่ก่อน รู้จักวิเคราะห์หรือวิจารณ์ได้มาก การจัดกิจกรรมให้อ่านแล้วเลือกตอนที่น่าสนใจมาวิจารณ์เป็นกิจกรรมที่ครูเลือกขึ้นมาเพื่อให้นักเรียนวิจารณ์ปากเปล่าหรือเขียนวิจารณ์ก็ได้ โดยมุ่งให้แสดงเหตุผลหรือความคิดเห็นของแต่ละคน ครูอาจชี้แนะให้นักเรียนไปอ่านจากหนังสือแบบเรียน หนังสืออ่านนอกเวลา หรืออื่น ๆ

4. กิจกรรมการเขียนที่จัดในระดับมากคือ การย่อความจากเรื่องราวที่ฟังหรืออ่านมา อาจเป็นเพราะว่าการสอนทักษะการเขียนเป็นทักษะที่ค่อนข้างทำได้ยาก ครูต้องรู้จักพลิกแพลงการสอนโดยใช้วิธีสอนหลาย ๆ แบบ กิจกรรมที่จัดควรเป็นประสบการณ์ตรง นักเรียนจะได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองมากที่สุด มิฉะนั้นนักเรียนอาจจะเกิดความท้อแท้และเบื่อหน่ายได้ง่าย เนื่องจากทักษะการเขียนต้องอาศัยเวลาเพื่อฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ กิจกรรมที่จัดจึงต้องมีลักษณะแตกต่างกันออกไปเพื่อช่วยให้นักเรียนเกิดความเพลิดเพลินในการเขียน การย่อความเป็นกิจกรรมที่มีประโยชน์จึงนิยมจัดกันทุกโรงเรียน นักเรียนอาจนำไปใช้ทบทวนเนื้อหาวิชาการ

ต่าง ๆ ควบคู่การขอย่อเนื้อหาความขนาดยาวให้สั้นลงพอเหมาะแก่เวลาในการเตรียมตัวเข้าสอบแต่ละครั้ง เพราะการขอย่อความโปรดย่อกำจำนวนย่อ แคสรุปเอาใจความสำคัญของเรื่องทั้งหมดไว้พอเป็นสังเขป ฉะนั้นการขอย่อความจึงเป็นกิจกรรมที่ให้อะไรประโยชน์ต่อชีวิตจริงในยุคปัจจุบันเป็นอย่างมาก

ข. หลักภาษา

กิจกรรมที่จัดในระดับมากคือ การฝึกอ่านหรือฝึกเขียนคำยากหรือคำที่มักอ่านหรือเขียนผิดเสมอ การรวบรวมศัพท์หมวดต่าง ๆ เช่น ควงอาทิตย์ ผู้หญิง เป็นต้น และการฝึกแต่งคำประพันธ์ต่าง ๆ อาจพิจารณาได้จากเหตุผลต่อไปนี้

1. สาเหตุทั่ว ๆ ไปที่พบบ่อยที่นักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่าวิชาหลักภาษาไทยเป็นวิชาที่ไม่สนุกและน่าเบื่อหน่าย ส่วนครูก็ไม่ชอบสอนการจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนได้ใช้วิชาหลักภาษาไทยให้เป็นประโยชน์จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับครูภาษาไทย ครูต้องวางแผนและเตรียมการสอนเป็นอย่างดี เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียนขึ้นกว่าเดิม

2. กิจกรรมที่สำรวจพบว่าจัดในระดับมากคือ การฝึกอ่านหรือฝึกเขียนคำยากหรือคำที่มักอ่านหรือเขียนผิดเสมอ อาจเป็นเพราะอิทธิพลการใช้ภาษาไทยของสื่อมวลชน เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ หรือภาพยนตร์ ทำให้นักเรียนมีโอกาสดูเห็นอยู่เสมอ ถ้าหากครูเตรียมการมาเป็นอย่างดีพร้อม นักเรียนจะสนุกสานกับกิจกรรมใหม่ ๆ และได้รับความรู้ความเข้าใจยิ่งขึ้น

3. การรวบรวมศัพท์หมวดต่าง ๆ เช่น ควงอาทิตย์ ผู้หญิง เป็นต้น ถ้าหากจัดให้มีชีวิตชีวาโดยวิธีแข่งขันเป็นกลุ่มย่อย หรือเล่นเกมสนุก ๆ มีภาพหรือหนังสือความรู้ประกอบเพิ่มเติม จะช่วยให้บรรยากาศสนุกสนานยิ่งขึ้น เพราะช่วยเราความสนใจได้มาก ครูอาจเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นพอสมควรแล้วจึงเข้ามามีบทบาทในการแก้ปัญหา ควบคู่การแนะนำหนังสือหลักภาษาไทยให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ กิจกรรมการรวบรวมศัพท์หมวดต่าง ๆ มักนิยมจัดกันในระดับมาก เพราะสามารถจัดให้แปลกน่าสนใจได้หลายวิธีโดยครูเป็นผู้ช่วยให้คำปรึกษาหรือแนะนำให้ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

4. การฝึกแต่งคำประพันธ์ต่าง ๆ เป็นกิจกรรมที่ครูมักจัดควบคู่กันไปกับบทเรียนอยู่แล้ว เพื่อให้นักเรียนได้เข้าใจลักษณะของบทประพันธ์ชนิดต่าง ๆ คีชีน และส่งเสริมให้นักเรียนที่มีความสนใจในการแต่งคำประพันธ์มีโอกาสได้ฝึกฝนใหม่ ความชำนาญมากกว่าเดิม ซึ่งครูอาจจัดประสบการณ์หรือใช้วิธีการต่าง ๆ ที่จะให้นักเรียนแสดงความสามารถออกมาอย่างเต็มที่ เช่น จัดให้มีการประกวดผลงานที่ตนเองแล้วจึงนำไปลงพิมพ์ในวารสารหรือหนังสือพิมพ์ของโรงเรียน ตลอดจนแนะนำให้ส่งไปลงพิมพ์ในวารสารหรือนิตยสารที่วางจำหน่ายอยู่ในท้องถิ่น เป็นต้น จึงเป็นกิจกรรมที่กำลังได้รับการสนับสนุนจากโรงเรียนต่าง ๆ

ค. วรรณคดี

กิจกรรมที่จัดอยู่ในระดับมากคือ การถอดคำประพันธ์จากวรรณคดี การทำรายงานคนควาหาความรู้เพิ่มเติม การจัดปายนิเทศตามโอกาสอันควร เช่น วันสำคัญของกวี การร้องเพลง ขับเสภา และอ่านทำนองเสนาะ และการย่อเรื่องจากตอนหน้า เหตุที่ครูนิยมเลือกจัดกันในระดับมากอาจเป็นเพราะเหตุผลดังนี้

1. การถอดคำประพันธ์จากวรรณคดี เป็นกิจกรรมที่ครูต้องจัดอยู่แล้ว บางครั้งครูอาจอธิบายความหมายของศัพท์จากเนื้อเรื่อง หรือให้นักเรียนคนหาความหมายคำศัพท์จากพจนานุกรมหรือภาคผนวกตอนท้ายของแบบเรียนแล้วให้นักเรียนถอดคำประพันธ์นักเรียนส่วนมากมักเคยชินกับวิธีนี้จึงทำให้การดำเนินการสอนของครูไม่ต้องใช้เวลาเท่าที่ควร ซึ่งตรงกับภารกิจของ จิตศึกษา ภาคจิตมูล (2516 : 57)

2. การทำรายงานคนควาเพิ่มเติม เป็นกิจกรรมที่ครูทำมาทุกยุคสมัย เพราะช่วยให้นักเรียนมีความรู้กว้างขวางเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง ประวัติดูแต่ง และความรู้ประกอบอื่น ๆ นักเรียนได้มีโอกาสเรียนรู้จากบุคคลอื่น ซึ่งเป็นการแบ่งเบาภาระในการสอนของครู และได้แลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกันอีกด้วย สำหรับครูเองก็ไม่ต้องสอนรายละเอียดทั้งหมด การให้นักเรียนได้ศึกษาตามลำพังหรือจากผู้อื่นจึงเป็นวิธีสอนให้รู้จักเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ต่อตัวเอง

3. กิจกรรมที่นักเรียนมีโอกาสได้ทำงานด้วยกันอย่างมีอิสระเสรี และให้ความเพลิดเพลินที่เห็นได้อยู่เสมอคือ การจัดปายนิเทศตามโอกาสอันควร เช่น วันครบรอบวันเกิดของสุนทรภู่ ซึ่งนักเรียนอาจทอการศึกษาคนควาเพิ่มเติม อาจได้แสดงฝีมือในการแต่งกลอน หรืออาจได้ทำหน้าที่ช่วยคัดเล็อกกลอนไป เพราะมีคตศอนใจจากผลงานของสุนทรภู่เป็นต้น บางโรงเรียนยังจัดให้มีการประกวดการจัดปายนิเทศอีกด้วย ทำให้นิยมจัดกันในระดับมาก

4. การร้องเพลง ขับเสภา และอ่านทำนองเสนาะ เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้สนุกเพลิดเพลินได้เปลี่ยนบรรยากาศ ทำให้นักเรียนรู้จักทวงทำนองการร้องเพลงไทย การขับเสภา และการอ่านทำนองเสนาะได้ซาบซึ้งกับความหมายของบทประพันธ์ มีความคุ้นเคยเพลงไทย การจัดกิจกรรมประเภทนี้ครูอาจขับร้องหรืออ่านทำนองให้ฟังแล้วให้นักเรียนอ่านตาม หรืออาจใช้สื่อการสอนพวกเครื่องเสียงช่วยก็ได้ จึงเป็นกิจกรรมที่นิยมจัดกันทั่วไป ซึ่งตรงกับ การวิจัยของ อรสา เจนพันธ์ (2508 : 236) และมาลี อุนอก (2520 : 64)

5. การย่อเรื่องจากตอนที่อ่านเป็นกิจกรรมที่จัดในระดับมาก อาจเนองมาจากเนื้อเรื่องบางตอนค่อนข้างยาวจนยากแก่การจดจำ บางเรื่องคำเนนเนื้อหา สลับซับซ้อน วิธีย่อเรื่องจะแก้ปัญหาดังกล่าวได้มากและเป็นการฝึกทักษะการอ่านแล้วจับใจความ มาเขียนไปในตัว ตลอดจนได้ทบทวนความเข้าใจเรื่องราวที่อ่านไปแล้วว่ามีความถูกต้องตาม ที่ควรเป็นมากน้อยเพียงใดอีกด้วย

1.2 กิจกรรมนอกชั้นเรียน

ก. การใช้ภาษา

1. กิจกรรมการฟังที่จัดในระดับมากคือ การฟังอภิปราย ปาฐกถา โศวาทที่หรือตอกกลอนสด การฟังเพลงหรือดนตรีจากภาพยนตร์ โทรทัศน์ หรือวิทยุ อาจพิจารณาจากประเภทของกิจกรรมได้ดังนี้

1.1 การฟังอภิปราย ปาฐกถา โศวาทที่หรือตอกกลอนสด

เป็นกิจกรรมที่ให้ความรู้กว้างขวาง นักเรียนได้เห็นตัวอย่างการใช้ภาษาไทยจากวิทยากรหรือผู้เชี่ยวชาญโดยตรง ช่วยเพิ่มพูนความรู้แก่นักเรียนหมุมมากโดยใช้เวลาน้อย ผลการวิจัยนี้ตรงกับ จิตศันญา ภักดิ์ชุมพล (2516 : 68-69) และสมลักษณ์ สุกหอม (2522 : 94)

1.2 การฟังเพลงหรือดนตรีจากภาพยนตร์ โทรทัศน์หรือวิทยุ จะเห็นได้ว่าเป็นกิจกรรมที่จัดให้สอดคล้องกับวัยของนักเรียน ซึ่งเป็นการใช้สื่อมวลชนให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอนอย่างแท้จริง ผลที่ได้รับจึงมีมาก เพราะสนองความต้องการในสิ่งแปลกใหม่ตามวัย ครูอาจต้องอุทิศเวลามากขึ้นเพราะต้องออกนอกสถานที่ในบางครั้ง แต่ก็ช่วยให้กิจกรรมน่าสนใจอย่างยิ่ง นักเรียนเองก็ได้เรียนรู้ประสบการณ์อย่างอื่นเพิ่มขึ้นด้วย

2. กิจกรรมการพูดที่จัดในระดับมากคือ การจัดกิจกรรมเพื่อแก่นักเรียนที่มีปัญหาในการพูด เช่น ผิดออกเสียง ร ล และคำควบกล้ำ และการจัดอภิปรายหรือโต้วาทีระหว่างชั้นหรือโรงเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสาเหตุดังต่อไปนี้คือ

2.1 นักเรียนได้รับภาษาพูดที่ผิด ๆ มาจากอิทธิพลของสื่อมวลชนและผู้ที่อยู่ใกล้ตัวอยู่เป็นประจำ จนรับเอามาเป็นแบบอย่างในการพูดของคนโดยไม่รู้ตัว แม้แต่ในระดับครูบาอาจารย์ประสปีทธิประสิทธิภาพความรู้ให้แก่นักเรียนของตัวเองก็ได้สร้างปัญหาภาษาพูดที่ไม่ถูกต้องให้โดยไม่รู้ตัว จนเป็นสาเหตุสำคัญที่ครูหันมานิยมจัดกิจกรรมประเภทนี้เพื่อแก้ไขปัญหานั้นวันจะทวีมากขึ้นให้ลดน้อยลงไป

2.2 กิจกรรมการพูดเป็นทักษะที่ครูสามารถใช้ฝึกฝนและประเมินผลได้ง่ายและรวดเร็วกว่าอย่างอื่น เพราะครูสามารถเห็นทักษะการใช้ภาษาของนักเรียนจากการพูดได้ง่าย และนักเรียนในยุคสมัยนี้มีความรู้ความเข้าใจในวิชาการและกล้าแสดงออกมากกว่าสมัยก่อน การจัดอภิปรายและโต้วาทีจึงได้รับความนิยมกันทั่วไป โดยเฉพาะการโต้วาทีซึ่งต้องอาศัยสติปัญญาและมีวาทศิลป์จึงจะช่วยให้บรรยากาศในการพูดมีรสชาดมีชีวิตชีวา ผู้ฟังก็พลอยคล้อยตามไปด้วยน่าจะเป็นไปไคว่ากิจกรรมประเภทนี้ช่วยส่งเสริมทักษะการพูดได้ดี ครูจึงนิยมจัดกันมากในโรงเรียนทั่วไป

3. กิจกรรมการอ่านที่จัดในระดับมากคือ การอ่านและค้นคว้าหาความรู้จากห้องสมุด อาจเนื่องจากห้องสมุดตามโรงเรียนต่าง ๆ มีหนังสือหรือวารสารให้นักเรียนได้อ่านเพียงพอ บางโรงเรียนจัดสรรงบประมาณซื้อหนังสืออ่านนอกเวลามากพอที่ครูจะมอบหมายให้นักเรียนเข้าไปอ่านครวละห้องพร้อมกัน เพื่อช่วยประหยัดเงินค่าซื้อหนังสือ บางเล่มที่ค่อนข้างแพงสำหรับนักเรียน เหตุผลอีกประการหนึ่งก็คือ หลักสูตรใหม่เน้นให้นักเรียน

รู้จักการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยครูเป็นเพียงผู้แนะนำให้เท่านั้น ครูจึงนิยมให้นักเรียนไปศึกษาหาความรู้อาจล่วงหน้าก่อนเรียนหรือหลังจากเรียนไปแล้ว

4. กิจกรรมการเขียนที่จัดในระดับมากคือ การประกวดการแต่งบทร้อยแก้วหรือบทร้อยกรอง การประกวดการเขียนคำขวัญ โฆษณาหรือจดหมาย และการจัดแสดงผลงานที่ชนะการเขียนในโอกาสต่าง ๆ อาจเป็นเพราะมีเหตุผลดังนี้

4.1 การประกวดการแต่งบทร้อยแก้วหรือบทร้อยกรอง เป็นกิจกรรมที่จัดได้ง่าย แต่นักเรียนต้องมีประสบการณ์ในการอ่านและการฟังมามากจึงจะเรียนเรียงภาษาได้สละสลวยหรือไพเราะและถูกต้องตามกฎเกณฑ์ การจัดประกวดจึงเป็นการสร้างเสริมกำลังใจให้นักเรียนที่มีผลงานดีเด่นได้แสดงออกทางภาษาของตนที่มีอยู่ในเชิงสร้างสรรค์ เพราะนักเรียนอาจมีความสามารถสูงจนยึดการเขียนเป็นอาชีพที่ทำชื่อเสียงและรายได้ในกาตลาดข้างหน้าคงที่ตัวอย่างให้เห็นในสังคมปัจจุบันนี้

4.2 การประกวดการเขียนคำขวัญ โฆษณาหรือจดหมาย ปัจจุบันนี้สื่อมวลชนต่าง ๆ มีทุกหนทุกแห่งอย่างแพร่หลาย การใช้ภาษาเพื่อแสดงเอกลักษณ์ของสถาบัน หรือหน่วยงานต่าง ๆ การเผยแพร่สรรพคุณของสินค้า และการสื่อสารเพื่อธุรกิจทั้งหลายเกิดขึ้นให้เห็นตลอดเวลา ครูจึงได้หันมาจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับแนวโน้มของความต้องการในสังคมสมัยใหม่เพื่อสร้างพื้นฐานความรู้ทางภาษาให้นักเรียนอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ บางครั้งหน่วยงานทั้งภาครัฐราชการและเอกชนได้ส่งเอกสารเชิญชวนให้นักเรียนเขียนคำขวัญหรือขอความโฆษณา ตลอดจนเขียนจดหมายส่งเข้าประกวดชิงรางวัลจำนวนมากพอสมควร ซึ่งแสดงว่าหน่วยงานหรือสถาบันทั้งหลายได้เห็นความสำคัญของความคิดเห็นของเยาวชนไทยมากขึ้น กิจกรรมชนิดนี้จึงทวีความสำคัญมากขึ้นเช่นเดียวกัน ซึ่งตรงกับภารกิจของสมลักษณ์ สุขหอม (2522 : 94)

4.3 การจัดแสดงผลงานที่ชนะการเขียนในโอกาสต่าง ๆ เนื่องจากกิจกรรมการเขียนได้รับการยอมรับจากทุกฝ่ายว่ามีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนกว่าทักษะประเภทอื่น การจัดแสดงผลงานที่ชนะการเขียนจึงมีความหมายเป็นอย่างยิ่ง เพราะทำให้ผู้เป็นเจ้าของผลงานมีความภาคภูมิใจและเกิดกำลังใจที่จะสร้างผลงานที่ดีพร้อมยิ่งขึ้นไปอีก ขณะเดียวกันนักเรียนที่มีทักษะด้านการเขียนจะได้ยึดเป็นแบบอย่างการเขียนต่อไป

ข. หลักภาษา

กิจกรรมที่จัดในระดับมากคือ การพิมพ์เอกสารเกี่ยวกับหลักภาษาไทย แจกนักเรียน การแข่งขันสะกดคำยากหรือคำที่มักเขียนผิด และการแข่งขันตอบโต้มคำพังเพยและสุภาษิต อาจด้วยเหตุผลดังนี้

1. การพิมพ์เอกสารเกี่ยวกับหลักภาษาไทยแจกนักเรียนจัดอยู่ในระดับมาก คงเนื่องจากแบบเรียนภาษาไทยตามหลักสูตรแผนใหม่ไม่ได้นำเนื้อหาวิชาหลักภาษาไทยมาดังแต่ก่อน ครูจึงได้จัดพิมพ์เอกสารหลักภาษาไทยเพื่ออ่านเพิ่มเติม และการพิมพ์เอกสารเป็นวิธีการที่ทำได้ง่าย เหมาะสำหรับการเรียนที่มีเวลาจำกัด นักเรียนจะได้ไปศึกษารายละเอียดเองได้ ปัญหาของการจัดพิมพ์มีน้อย ครูอาจใช้วิธีการค้นคว้าเนื้อหาตนเองหรือมอบหมายให้นักเรียนแบ่งกลุ่มไปศึกษาค้นคว้าก็ได้

2. การแข่งขันสะกดคำยากหรือคำที่มักเขียนผิด นักเรียนสมัยใหม่นี้มีเวลาเรียนในชั้นน้อยเกินไป ครูจึงไม่ค่อยได้ฝึกฝนทักษะการเขียนมากเท่าที่สมควร ทำให้มักสะกดคำยากไม่ค่อยได้หรือมักเขียนผิดอยู่เสมอ บางคราวก็เกิดจากสาเหตุที่นักเรียนได้รับอิทธิพลการเขียนจากหนังสือพิมพ์ต่าง ๆ การจัดกิจกรรมให้นักเรียนแข่งขันกันเขียนนี้จึงใช้เวลาไม่มากนักแต่สามารถสอนคำต่าง ๆ ได้มากกว่าวิธีอื่น ครูจึงนิยมจัดกันมาก ซึ่งตรงกับการวิจัยของสมลักษณ์สุกหอม (2522 : 94)

3. การแข่งขันตอบโต้มคำพังเพยและสุภาษิต เป็นกิจกรรมที่จัดได้สนุกสนาน ช่วยทบทวนความรู้ความเข้าใจ ครูอาจดัดแปลงกิจกรรมได้เป็นหลายลักษณะเพื่อช่วยให้กิจกรรมดำเนินไปอย่างครบถ้วนตามจุดประสงค์ที่วางไว้ นักเรียนสามารถใช้ความรู้เหล่านี้ในการพูดและการเขียนได้อีกด้วย กิจกรรมชนิดนี้จึงมีประโยชน์หลายด้านและช่วยสร้างเสริมทักษะทางภาษาที่มีอยู่ให้พัฒนาการตามแนวทางที่เหมาะสม

ค. วรรณคดี

กิจกรรมที่จัดในระดับมากคือ การจัดงานวันสำคัญทางวรรณคดีหรือประเพณีไทย การสาธิตการอ่านรอยแก้ว รอยกรอง หรือทำนองเสนาะ การศึกษานอกสถานที่ เช่น ชมพระบรมมหาราชวัง วัด เป็นต้น ซึ่งอาจเป็นเพราะเหตุดังต่อไปนี้

1. การจัดงานวันสำคัญทางวรรณคดีหรือประเพณีไทย ซึ่งจะพบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่นิยมจัดวันสุนทรภู่ โดยเน้นการจัดป้ายนิเทศตามบริเวณต่าง ๆ บางแห่งอาจจัดกิจกรรมการอ่านทำนองเสนาะ การเขียนกลอนแปด แสดงละครจากผลงานของสุนทรภู่ เป็นต้น ส่วนกิจกรรมเกี่ยวกับประเพณีไทยก็สามารถจัดได้ง่าย ๆ เช่น จัดให้มีการแต่งชุดไทย ยุคสมัยต่าง ๆ สาธิตการปรุงอาหารและขนมไทยที่เกี่ยวข้องกับวันสำคัญนั้น ๆ จัดฉายภาพนิ่งหรือภาพยนตร์เกี่ยวกับวัฒนธรรมของไทย แสดงการละเล่นเพลงพื้นบ้านของภาคต่าง ๆ จัดป้ายนิเทศให้ความรู้ทางด้านรายละเอียดอื่น ๆ ที่น่าสนใจ เป็นต้น ถึงแม้จะต้องใช้กำลังคน ทรัพย์ และเวลายาวนาน แต่ก็ไม่ได้ออกบ่อยครั้ง ผลที่ได้รับจึงคุ้มค่า

2. การสาธิตการอ่านร้อยแก้ว ร้อยกรอง หรือทำนองเสนาะ ที่หอสมุดแห่งชาติจัดให้มีขึ้นเป็นประจำทุกปี ซึ่งได้รับความนิยมจากโรงเรียนต่าง ๆ เป็นอันมาก เพราะมีผู้เชี่ยวชาญโดยเฉพาะช่วยสาธิต และเป็นกิจกรรมที่จัดอย่างสม่ำเสมอเนื่องกันทุกปี บางครั้งวิทยากรยังรับเชิญไปสาธิตตามโรงเรียนต่าง ๆ กิจกรรมข้อนี้จึงได้รับความนิยมจัดกันในระดับมาก

3. การศึกษานอกสถานที่ เช่น ชมพระบรมมหาราชวัง วัด เป็นต้น เป็นกิจกรรมที่ไม่ต้องสิ้นเปลืองเงินทองและเวลา เพราะการคมนาคมไปสถานที่ต่าง ๆ ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในกรุงเทพมหานครเป็นระยะทางไกล ๆ เพียงแต่ต้องมีครูคอยควบคุมความเรียบร้อย และมีมิสเตอร์คอยเป็นผู้นบรรยายให้ความรู้ นักเรียนได้เปลี่ยนบรรยากาศที่เคยซ้่าซากจำเจไปสัมผัสหรือพบเห็นสถานที่และสิ่งของจริง ๆ และสามารถเรียนรู้ได้เข้าใจง่ายขึ้นกว่าวิธีนั่งฟังจากครูในชั้นเรียนหรือศึกษาจากห้องสมุดตามลำพัง

2. ปัญหาในการจัดกิจกรรมเสริมทักษะภาษาไทย

ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการจัดกิจกรรม ได้แก่ ปัญหาในเรื่องเวลา สถานที่ อุปกรณ์งบประมาณ และนักเรียนไม่เข้าใจและไม่เห็นความสำคัญ ซึ่งตรงกับการวิจัยของสุนทร โคตรบรรเทา (2506 : 28) พูนศิริ เจริญพันธ์ (2514 : 34) จิตต์นิภา ภักดิ์ชุมพล (2516 : จ) สุภาพ สัตยานนท์ (2517 : ฉ) และสมลักษณ์ สุขหอม (2522 : จ) ซึ่งอาจพิจารณาปัญหาต่าง ๆ ได้ดังนี้

2.1 ปัญหาเรื่องของเวลา ส่วนใหญ่พบว่ามีความน้อยเพียง 2 คาบต่อสัปดาห์ ทำให้ต้องเน้นเนื้อหา เพื่อสอนให้ครบตามหลักสูตร ดังนั้นหากจัดกิจกรรมในเวลาเรียน ทุกครั้งอาจทำให้ครูสอนไม่ทัน ทำให้ต้องเร่งสอนจนจบตามที่กำหนดไว้ กิจกรรมที่จัดนอกเวลา เรียนนั้นจัดหลังเลิกเรียนไปแล้ว นักเรียนบางคนอาจกลับบ้านมืดค่ำเกินไปเพราะบ้านอยู่ไกล

2.2 ปัญหาเกี่ยวกับสถานที่ โรงเรียนบางแห่งอาศัยบริเวณของวัด การจัดกิจกรรมบางชนิดอาจมีเสียงรบกวนความสงบได้ บางแห่งห้องเรียนกับแคบแออัด จึงต้องเลือกจัดกิจกรรมซึ่งอยู่กับที่ให้มากที่สุด เพราะขยายบริเวณไม่ได้ บางโรงเรียนไม่มีรั้วกันบริเวณ การปล่อยให้เด็กเรียนออกมารวมกิจกรรมนอกชั้นเรียนอาจยากแก่การควบคุม

2.3 ปัญหาในเรื่องอุปกรณ์ บางแห่งมีอุปกรณ์น้อย บางโรงเรียนมีอุปกรณ์แต่ไม่ได้รับความสะดวกในการเอาออกมาใช้เท่าที่ควร ครูบางคนใช้อุปกรณ์ไม่เป็น เช่น เครื่องฉายภาพนิ่ง เครื่องฉายภาพยนตร์ เป็นต้น อุปกรณ์หลายชนิดมีปัญหาว่าเก่าเกินไปจนใช้การไม่ได้ ครูไม่ช่วยกันถนอมอุปกรณ์ทำให้ชำรุดทรุดโทรมเร็วเกินไป เป็นต้น

2.4 ปัญหาในค่านงบประมาณ โรงเรียนบางแห่งได้รับงบประมาณเพื่อจัดกิจกรรมไม่เพียงพอ เมื่อมีการจัดกิจกรรมจึงต้องหารายได้ด้วยวิธีการต่าง ๆ เอง บางแห่งได้รับส่วนแบ่งงบประมาณมากพอสมควรแต่นำไปใช้ไม่ค่อยตรงวัตถุประสงค์เท่าที่ควร การทำบัญชีรายรับรายจ่ายยังไม่ค่อยถูกต้องเพราะครูยังไม่เข้าใจวิธีการเบิกจ่ายการเงิน

2.5 ปัญหาที่นักเรียนไม่เข้าใจและไม่เห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรม อาจเนื่องจากการประชาสัมพันธ์ยังไม่ทั่วถึง นักเรียนไม่เข้าใจความมุ่งหมายของการจัดกิจกรรม คือพอ กิจกรรมที่จัดไม่น่าสนใจไม่สนองความต้องการของนักเรียนส่วนใหญ่ หรือจัดกิจกรรมในช่วงเวลาใกล้สอบวัดผลของนักเรียนมากเกินไป

3. ข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมเสริมทักษะภาษาไทย

ผู้บริหารและอาจารย์มีความคิดเห็นในด้านการเตรียมจัดกิจกรรมว่า การร่วมกันประชุมวางแผนโครงการล่วงหน้าก่อนเปิดภาคเรียนใหม่ กำหนดเวลา อุปกรณ์ งบประมาณ สถานที่ และบุคลากร ตลอดจนวิธีดำเนินการให้พร้อม ทางคณะผู้ดำเนินการควรเลือกจัดกิจกรรมที่แปลก

ใหม่ที่น่าสนใจ มีการประชาสัมพันธ์ให้ทราบอย่างทั่วถึง ทักขอขอความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเตรียมนักเรียนบางส่วนที่มีความสามารถทางภาษาไทยเพื่อส่งไปรวมกิจกรรมกับโรงเรียน และสถาบันอื่น ๆ นอกจากนั้นทางโรงเรียนเองควรวางโครงการแลกเปลี่ยนความรู้ในเชิงภาษาไทยกับโรงเรียนและสถาบันต่าง ๆ เท่าที่โอกาสจะอำนวย

ในด้านการจัดกิจกรรม ผู้บริหารและอาจารย์เสนอแนะว่า ควรปฏิบัติตามโครงการที่วางเอาไว้ตั้งแต่ต้นปีการศึกษา ผู้มีส่วนรับผิดชอบควรส่งเสริมและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี มีอาจารย์และนักเรียนคอยทำหน้าที่ติดต่อกประสานงานกันตลอดเวลา อาจารย์ที่ปรึกษาควรทำหน้าที่ควบคุมดูแลนักเรียนควบคู่ความเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ดำเนินการเองใหม่มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เมื่อมีปัญหาหรืออุปสรรคเกิดขึ้นให้รีบพิจารณาแก้ไข โดยความสามัคคีเห็นสมควร เพื่อให้กิจกรรมที่จัดขึ้นมานั้นดำเนินไปจนเสร็จสิ้นด้วยความราบรื่นตามความมุ่งหมาย

4. ความคิดเห็นและขอเสนอแนะอื่น ๆ

ทั้งผู้บริหารและอาจารย์เห็นพ้องกันว่า วิชาภาษาไทยน่าจะเป็นวิชาที่ต้องใช้สอนคัดเลือกเข้าเรียนต่อระดับอุดมศึกษา เพราะเป็นวิชาบังคับที่ต้องเรียนมาตลอดแต่มีปัญหาที่ทำให้ให้นักเรียนมองไม่เห็นความสำคัญและจำเป็น โดยเฉพาะนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายวิทยาศาสตร์ สาเหตุอย่างหนึ่งคือ เนื้อหาในแบบเรียนมีมากมาย แต่ชั่วโมงกลับน้อย ทำให้การจัดกิจกรรมถูกละเลย เพราะเหตุว่าทำให้เสียเวลาเรียน ส่วนสาเหตุที่นับว่าสำคัญก็คือ แม้แต่ผู้บริหารระดับมหาวิทยาลัยยังมองข้ามความสำคัญของวิชาภาษาไทย เนื่องจากไม่ได้กำหนดให้เป็นวิชาหลักในการสอบคัดเลือก ด้วยเหตุนี้ ถึงเวลาแล้วที่ทุกฝ่ายจะได้พิจารณาปัญหาตัวอย่างเร่งด่วน ทางด้านผู้บริหารในโรงเรียนควรวางยอมรับความสำคัญและประโยชน์ที่ได้จากการจัดกิจกรรมเสริมทักษะภาษาไทย หาทางช่วยเหลืออำนวยความสะดวก อาจารย์วิชาภาษาไทยควรอุทิศเวลา แรงกาย และพลังสมองในการจัดกิจกรรมเต็มความสามารถอย่างจริงจัง อาจารย์วิชาอื่นก็ควรให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี การพัฒนาความถนัดความสามารถทางภาษาที่ดีที่สุดก็คือ การส่งเสริมให้นักเรียนแสดงความสามารถทางภาษา ควรตักเตือนนักเรียนที่ไม่รู้จักแบ่งเวลาบ้าง เพราะอาจมีผลกระทบต่อการเรียนได้ ผู้ปกครองก็เป็นส่วนหนึ่ง

ที่จะช่วยผลักดันพัฒนาการทางภาษาไทยแก่นักเรียนได้ และอาจเข้ามามีบทบาทในกิจกรรม เช่น เป็นวิทยากรบรรยายหรืออภิปรายให้ความรู้ความเข้าใจในสาขาที่ตนมีความเชี่ยวชาญอยู่ ผู้บริหารและอาจารย์เสนอว่า ทุกโรงเรียนควรมีชุมนุมภาษาไทยไว้เป็นหลักในการจัดกิจกรรม เสริมทักษะภาษาไทย กิจกรรมที่จัดควรมีความสอดคล้องตามหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างการเรียน การสอนวิชาภาษาไทย นอกจากจัดให้มีความสัมพันธ์กับวิชาต่าง ๆ แล้ว การจัดกิจกรรมควรมี การประกวดหรือแข่งขันเพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเกิดความกระตือรือร้น ตื่นเต้น อุปลสรรรค อื่น ๆ ที่ปรากฏก็คือ โรงเรียนมีนักเรียนสองผลัด และบางโรงเรียนอาศัยสถานที่ของวัดเป็น สถานศึกษาที่ควรเลือกจัดกิจกรรมให้รอบคอบ เพื่อมิให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมาได้ ประการ สุธหาย ผู้บริหารและอาจารย์ได้ให้ข้อคิดเห็นว่า ควรมีการวัดผล ประเมินผล ติดตามผล และ บันทึกไว้เป็นหลักฐาน เพื่อเป็นแนวทางในการจัดครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะของผู้วิจัย

1. สำหรับกระทรวงศึกษาธิการ

ก. กระทรวงศึกษาธิการควรส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรม เสริมทักษะภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนปลายให้มากขึ้น จัดทำคู่มือเพื่อเป็นแนวทางในการ จัดกิจกรรม ส่งศึกษานิเทศก์ไปแนะนำครูตามโรงเรียน และจัดบริการให้เข้มอุปรกรณ์ต่าง ๆ เช่น ภาพนิ่ง ภาพฉาย เอกสาร ภาพยนตร์ เป็นต้น

ข. กระทรวงศึกษาธิการควรปรับปรุงหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายให้ทันต่อ ยุคสมัย และเสนอกิจกรรมที่น่าสนใจไว้หลายบทเรียนให้ครูสามารถนำไปใช้ได้ทันที หลักสูตรนี้ ควรมีการปรับปรุงใหม่ในช่วงระยะเวลาที่ไม่ห่างกันนานเกินไป

ค. กระทรวงศึกษาธิการควรให้โรงเรียนที่มีชื่อเสียงดีเด่นในด้านการเรียน ได้เป็นผู้นำจัดกิจกรรมเสริมทักษะภาษาไทยเพื่อเป็นแบบอย่างแก่โรงเรียนต่าง ๆ ทั่วประเทศ ว่าการเรียนการสอนที่ดีมีประสิทธิภาพนั้น มิใช่มุ่งเน้นแต่เฉพาะเพียงด้านวิชาการเท่านั้น ยัง ต้องพัฒนากันอื่น ๆ ควบคู่กันไปอีกด้วย

ง. กระทรวงศึกษาธิการควรจัดอบรมครูให้มีความรู้ทางคันถวิปัสสนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีไทยให้ทั่วถึง จัดพิมพ์เอกสารแจกจ่ายหรือจำหน่ายในราคาเบาๆ เพื่อเผยแพร่ความรู้ต่าง ๆ เหล่านี้อยู่เสมอ จัดครูไปทัศนศึกษาภาคต่าง ๆ ของไทย เป็นต้น เพื่อให้ครูมีความรู้ความเข้าใจซึ่งต่อความเป็นไทยยิ่งขึ้น

จ. กระทรวงศึกษาธิการควรศึกษาและติดตามผลการจัดกิจกรรมเสริมทักษะ ภาษาไทยอย่างแข็งขัน และปรับปรุงแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ตลอดจนเสนอกิจกรรมใหม่ ๆ ให้ครูได้ทราบกันอย่างสม่ำเสมอ

2. สำหรับผู้บริหาร

ก. ผู้บริหารควรสนับสนุนและให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรม ตั้งแต่เริ่มวางโครงการ จัดบุคลากร จัดสรรงบประมาณและอุปกรณ์ ตลอดจนอำนวยความสะดวกในด้านสถานที่

ข. ผู้บริหารควรให้ครูมีโอกาสประชุมจัดโครงการร่วมกัน และให้มีบทบาทในการจัดกิจกรรมโดยทั่วถึง

ค. ผู้บริหารควรให้คำปรึกษาและกำลังใจแก่ครูที่ปฏิบัติงานด้วยความจริงใจ และยุติธรรม

ง. ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูได้ไปศึกษาหรือดูงานเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความชำนาญในการจัดกิจกรรมเสริมทักษะภาษาไทย และเชิญวิทยากรมาบรรยายหรืออภิปราย เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เป็นครั้งคราว

จ. ผู้บริหารควรมอบหมายงานให้ครูพอเหมาะสม เพื่อครูจะได้มีเวลาและ มีความคล่องตัวในการจัดกิจกรรม

3. สำหรับครูภาษาไทย

ก. ครูควรเห็นความสำคัญและมีความกระตือรือร้นที่จะจัดกิจกรรมเสริมทักษะ ภาษาไทยให้ดีที่สุด

ข. ครูควรเปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม และคอยดูแล
แนะนำนักเรียนอย่างใกล้ชิด

ค. ครูต้องแก้ไขอุปสรรคและปัญหาทุกด้านด้วยความรอบคอบ รอบรู้

ง. ครูพึงพยายามทำงานร่วมกับทุกฝ่ายให้กิจกรรมลุล่วงไปด้วยดี

จ. ครูควรศึกษาและดูงานเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมทักษะภาษาไทย เพื่อเป็น
แนวทางในการจัดกิจกรรมให้ดียิ่งขึ้นไปอีก

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเรื่อง โครงการเสนอเพื่อจัดกิจกรรมเสริมทักษะภาษาไทย
ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับอื่น ๆ เพื่อจะได้ทราบปัญหาในการจัดกิจกรรมและ
เสนอแนวการจัดกิจกรรมใดตรงความต้องการของครูและนักเรียน

2. ควรมีการวิจัยเรื่อง โครงการเสนอเพื่อจัดกิจกรรมเสริมทักษะภาษาไทย
ในส่วนภูมิภาค เพื่อจะได้เปรียบเทียบความแตกต่างของการจัดกิจกรรมระหว่างในกรุงเทพ-
มหานคร กับส่วนภูมิภาคว่ามีปัญหาหรือความต้องการแตกต่างกันอย่างไร

3. ควรมีการวิจัยเรื่อง โครงการเสนอเพื่อจัดกิจกรรมเกี่ยวกับวิชาต่าง ๆ เพื่อ
จะได้ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมของทุกวิชาในระดับเดียวกัน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย